

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT
Lovavdelingen

MOTTATT

3 JULI 2009

WR

Wikborg, Rein & Co
advokat Richard Bjerk
Postboks 1233 Sentrum
5811 Bergen

Deres ref.
204944-004 rbj

Vår ref.
200808073 EP IKR/an

Dato
01.07.2009

Panteloven § 6-4 – legalpant for boomkostninger

Vi viser til Deres brev 22. desember 2008 med forespørsel om tolkningsuttalelse. Vi beklager at det har tatt lang tid å besvare henvendelsen.

Spørsmålet er om et konkursbos lovbestemte panterett etter panteloven § 6-4 gjelder der pantobjektet er registrert i et utenlandsk register.

Legalpanteretten omfatter "ethvert formuesgode" som er beheftet med pant, og som kan være gjenstand for utlegg eller konkursbeslag, jf. panteloven § 6-4 første ledd første punktum. Ordlyden dekker også pantobjekter registrert i utenlandske registre.

Spørsmålet om legalpanterettens anvendelse på formuesgoder registrert i utenlandske registre, er ikke direkte omtalt i forarbeidene til bestemmelsen. Enkelte uttalelser berører likevel rekkevidden av bestemmelsen i internasjonale forhold. I Norges Rederiforbunds høringsuttalelse, som er gjengitt på s. 19 i Ot.prp. nr. 23 (2003–2004), heter det:

"Når det gjelder skip registrert i utlandet vil ikke 5 % regelen komme til anvendelse. Rederiet vil være underlagt norsk konkurslovgivning og konkursboet kan i kraft av det trekke dennes aktiva inn i konkursboet. Skipet som sådan og panthaverne vil imidlertid ikke være underlagt norsk jurisdiksjon. Det norske konkursboet vil derfor ikke kunne påberope seg legalpanterett fastsatt i norsk pantelovgivning. Dette vil gi utenlandske registre et konkurransemessig fortrinn idet eieren i større grad vil kunne utnytte skipet som sikkerhet ved finansieringen."

Høringsuttalelsen kan oppfattes slik at det er muligheten til å få fullbyrdet panteretten dersom et skip er registrert i et utenlandsk register, som omtales, og ikke panteretten

som sådan.

Vi viser i den forbindelse til det som følger av beslagsretten ellers. I forarbeider til konkursloven og i juridisk teori er det lagt til grunn at bobehandlingen omfatter de eiendeler skyldneren har i utlandet, se blant annet NOU 1972: 20 s. 242-243. Sjur Brækhus uttaler i Omsetning og kreditt 1 på s. 92 at

”[e]n konkurs åpnet i Norge iht. reglene i kkl. § 146, vil etter norsk rett også omfatte de eiendeler debitor måtte ha i utlandet. (...) Et annet spørsmål er hvilke muligheter boet rent faktisk har for å trekke inn debitors aktiver i utlandet. Dette vil avhenge av lovgivning og praksis i de stater hvor aktivene finnes.”

Dersom det skulle gjøres unntak fra legalpanteretten for tilfeller der eiendelen er registrert i et utenlandsk register, ville tilsvarende spørsmål oppstå for ikke-registrert løsøre som befinner seg i utlandet. Ved håndpant i løsøre ville pantaveren i så fall sikres bedre ved å oppbevare pantobjektet utenfor Norge. En slik tolkning av panteloven § 6-4 harmonerer ikke godt med formålet bak reglene om boets legalpanterett.

Etter Lovavdelingens vurdering omfatter legalpanteretten etter dette også pantobjekter som er registrert i utenlandsk register. Hvorvidt det er mulig å realisere pantet, beror på nasjonale rettsregler der pantobjektet er registrert. Omfanget av boets panterett og muligheten for å realisere pantet er prinsipielt to forskjellige spørsmål. Det avgjørende for om panteloven § 6-4 vil få reell betydning for løsøre registrert i en annen stat, er om legalpanteretten anerkjennes i den aktuelle staten, ikke hvor langt panteloven § 6-4 isolert sett rekker. Dersom et pantobjekt kan beslaglegges og realiseres i et annet land og til fordel for et norsk konkursbo, kan boet etter vårt syn dermed holde tilbake 5 % til dekning av nødvendige boomkostninger, slik § 6-4 anviser.

Med hilsen

Ingrid Rogne

Ingrid K. Rogne e.f.
kst. lovrådgiver

Anita Neraas
Anita Neraas
førstesekretær